

Miljøgodkendelse af husdyrbruget Søndergård Kirkebjerg 3, 6200 Aabenraa

§ 16a, stk. 2

Lovbekendtgørelse nr. 520
af 1. maj 2019 om husdyr-
brug og anvendelse af gød-
ning m.v.

Godkendelsesdato:
30. januar 2020

Aabenraa Kommune
Kultur, Miljø & Erhverv
Team Miljø
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf. 73 76 76 76

Baggrund og læsevejledning

Kommunens afgørelse, vilkår der gælder for husdyrbruget samt de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledningen, og bilag kan læses i kapitel A, B, C og D.

Som følge af VVM-direktivet skal der ved ansøgning om miljøgodkendelse foretages en miljøkonsekvensvurdering, der er en proces, som bl.a. indebærer krav om inddragelse af offentligheden og udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport. Selve miljøkonsekvensrapporten kan læses i kapitel E. Kommunen skal stille de nødvendige vilkår, der vurderes at være nødvendige for at sikre, at husdyrbruget ikke får væsentlig virkning på miljøet.

Husdyrbruget på Kirkebjerg 3, 6200 Aabenraa har mere end 750 stipladser til søer. Det har dermed en størrelse, der lovgivningsmæssigt er defineret som intensiv husdyrproduktion, der er VVM-pligtigt. Ansøgeren har ansvaret for at udarbejde miljøkonsekvensrapporten, og at miljøkonsekvensvurderingen er fuldstændig og af tilstrækkelig høj kvalitet i forhold til oplysninger om husdyrbruget og vurderinger af miljøpåvirkningerne. Den vedlagte miljøkonsekvensrapport er et resultat af dialog imellem ansøger og Aabenraa Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen. Miljøkonsekvensrapporten danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

IE-husdyrbrug har udover VVM-pligt krav om at anvende den bedste tilgængelig teknik (BAT) så ammoniak-, lugt-, støj-, ammoniak- og fosforemissioner begrænses og ressourcer udnyttes mest effektivt herunder, at der frembringes mindst muligt affald. BAT-kravet indebærer også en forpligtelse fra den 21. februar 2021 til at oplære medarbejdere, at have et miljøledelsessystem, at udarbejde en beredskabsplan og at gennemføre godt landmandsskab.

Indholdsfortegnelse

A. Afgørelse.....	5
Baggrund og særkender for afgørelsen	6
Landskabelige værdier	6
Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav.....	8
Erhvervsmæssigt nødvendigt.....	8
Natur	9
Jord, grundvand og overfladevand.....	10
Emissioner og gener.....	10
BAT-konklusioner for intensivt opdræt af svin	11
Øvrige krav.....	12
Samlet vurdering	12
Lovgrundlag.....	13
Udnyttelsesfrist	13
Revurdering af miljøgodkendelsen	13
Retsbeskyttelse	13
Andre tilladelser og dispensationer	13
B. Vilkår for husdyrbruget	14
C. Offentlighed og klagevejledning.....	18
Annoncering	18
Naboorientering og partshøring	18
Annoncering og afgørelse.....	18
Klagevejledning.....	18
D. Kommunens bilag.....	20
Lugtkonsekvenszonen	20
E. Miljøkonsekvensrapport § 16 a stk. 2.....	21

Datablad

Husdyrbrugets adresse: Kirkebjerg 3, 6200 Aabenraa

Ansøger: Klaus Jørgen Jørgensen Staugaard

Ansøgers CVR-nummer: 25456009

Godkendelsesmyndighed: Aabenraa Kommune

Godkendelsesdato: 30. januar 2020

Sagsbehandler, miljø: Søren Lyngdal H. Christensen

Kvalitetssikring, miljø: Susanne Niman Jensen

Sagsbehandler, natur: Søren Lyngdal H. Christensen

Kvalitetssikring, natur: Jon Kjær Jensen

Miljøkonsekvensrapport: Max Jakobsen, Max Jakobsen Miljørådgivning

Sagsnr.: 19/53088

Kortmateriale: Aabenraa Kommune, Geodatastyrelsen og Styrelsen for Dataforsyning og effektivisering, Skærmkort, WMS – tjeneste.

Lovgrundlag: Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven)

A. Afgørelse

Aabenraa Kommune meddeler miljøgodkendelse til IE-husdyrbruget efter husdyrbruglovens § 16a stk. 2 på Kirkebjerg 3, 6200 Aabenraa, matrikel 6, Tumbøl, Felsted til sohold med produktion af smågrise og polte med de stillede vilkår. Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Der godkendes følgende produktionsareal:

Stald 1, 'søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv': 771 m².
Stald 2, 'søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv': 588 m².
Stald 3, 'søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv': 790 m².
Stald 4, 'søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv': 416 m².
Stald 5, 'søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv': 448 m².
Stald 6, 'søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv': 1.364 m².
Stald 7, 'søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv': 866 m².
Stald 8, 'slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33% / 67%)': 468 m².
Stald 9, 'søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv': 916 m².
Stald 10, 'smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv': 161 m².

Der godkendes følgende gødningsopbevaringsareal:

Gyllebeholder G1, 2.200 m³: 549 m²
Gyllebeholder G2, 3.000 m³: 727 m²
Gyllebeholder G3, 4.000 m³: 975 m²

Der godkendes følgende projekterede anlæg:

To klimacontainere (stald 10) til smågrise på 161 m² (Toklimastald, delvis spaltegulv).

Det godkendte staldanlæg kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne. Se en oversigt over stalddene i figur 1.

Figur 1. Oversigt over stalde og gødningsopbevaringsbeholdere.

Baggrund og særkender for afgørelsen

Aabenraa Kommune meddeler miljøgodkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik, og det vurderes, at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Aabenraa Kommune vurderer, at miljøgodkendelsen med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, sikrer at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, skema 213 973, version 3 og miljøkonsekvensrapporten i kapitel E.

Historik

Husdyrbruget fik den 19. december 2006 en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelsesloven til 2.000 søer med smågrise til 7,2 kg, 1.000 slagtesvin/polte (30-100 kg) og 6.510 slagtesvin (30-102 kg). Ejendommen blev da godkendt sammen med ejendommene Tornhøjvej 26 og Kirkebjerg 2. Staldanlægget på Kirkebjerg 2 har senere fået en adresseændring til Kirkebjerg 2a.

Den 3. april 2013 blev der givet § 19-tilladelse til at ombygge et eksisterende maskinhus til stald af dyrevelfærdshensyn. Der blev i den forbindelse ikke givet tilladelse til en udvidelse af dyreholdet.

Den 28. juli 2016 fik ejendommen et skift i dyretype, som ændrede antallet af søer til 1.860 med smågrise til 7,1 kg, 21.800 smågrise (7,1-23 kg) samt 4.650 slagtesvin/polte (23-110 kg). Den oprindelige miljøgodkendelse med senere skift i dyretype blev revurderet den 16. december 2016.

I den konkrete ansøgning er der kun ansøgt staldanlæg beliggende på Kirkebjerg 3, da de tre ejendomme drives separat og fungerer teknisk såvel som forureningsmæssigt uafhængigt af hinanden.

Ansøger har søgt om særskilt tilladelse med den begrundelse, at der er tale om selvstændige bedrifter, der vil kunne sælges som selvstændige enheder efter byggeklodsprincippet på trods af, at de i dag er én ejendom.

Med denne miljøgodkendelse ophæves den eksisterende miljøgodkendelse og senere revurdering af de samlede anlæg på Tornhøjvej 26 efter miljøbeskyttelsesloven, jf. § 59, stk. 3 i bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed¹. Aabenraa Kommune har modtaget en ansøgning om § 16b-tilladelse på Kirkebjerg 2a og Tornhøjvej 26. Disse § 16b-tilladelser og denne § 16a-godkendelse meddeles samtidig med at den eksisterende godkendelse ophæves. Aabenraa Kommunes samlede vurdering baseret på ansøgers redegørelse fremgår af afsnittet om samdrift.

Aabenraa Kommune har den 24. september 2019 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Kirkebjerg 3, 6200 Aabenraa. Ansøger planlægger at udnytte produktionsarealerne i de eksisterende bygninger fuldt ud, og derudover at få miljøgodkendt en klimacontainer til smågrise. Derudover tages en ældre staldbygning, stald 11, ud af drift. Ved fuld udnyttelse af produktionsarealerne forventer ansøger en produktion bestående af 1.550 søer og 800 polte pr. år.

Landskabelige værdier

Nybyggeri og placering af anlæg

Der er beplantet omkring husdyrbruget mod nord og øst, hvorfor staldanlægget ikke er synligt fra disse retninger. Mod syd i retning af Sønderborgmotorvejen ligger der en støjvold. Nærmeste nabo mod øst er afskærmet udsyn til ejendommen ved et læhegn på

---

¹ Bekendtgørelse nr. 669 af 18. juni 2014 om godkendelse af listevirksomhed.

marken mellem ejendommene. Den nye klimastald anlægges i nær tilknytning til eksisterende anlæg og bliver mindre end de omkringliggende bygninger.

De ansøgte klimacontainere opføres 3,5 meter fra nærmeste matrikelskel. Denne matrikel er dog ejet af ansøger og hører under samme ejendomsnummer, hvorfor der ikke er tale om naboskel, jf. husdyrbruglovens § 8. Det er ligeledes oplyst, at der ikke er riste til afledning af overfladevand i nærheden af klimacontainerne.

Aabenraa Kommune vurderer derfor, at stalde og opbevaringsanlæg ikke vil have en væsentlig negativ virkning i landskabet. Der stilles derfor ikke vilkår til de landskabelige værdier.

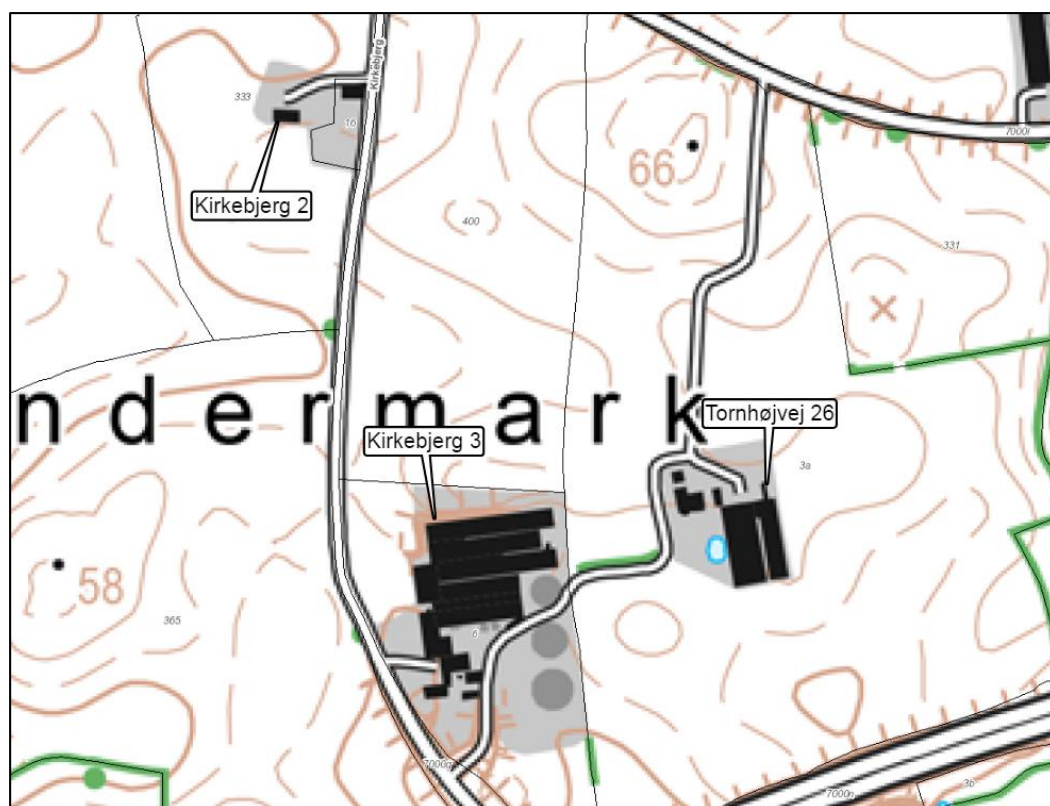
Kommunalplaner

Den nye klimacontainer ligger indenfor kommunalplanen 'Værdifulde landskaber', hvori det kræves, at erhvervsmæssigt nødvendige byggerier på landbrugsejendomme opføres i tilknytning til det eksisterende anlæg.

Aabenraa Kommune vurderer, at den ansøgte placering af klimacontaineren opføres i nær tilknytning til det eksisterende anlæg. Klimacontaineren vurderes yderligere at være erhvervsmæssigt nødvendig for, at bedriften kan følge med strukturudviklingen i det danske landbrug. Der stilles derfor ikke vilkår i forbindelse hermed.

Samdrift

Som udgangspunkt skal én ejendom betragtes som ét husdyrbrug i husdyrbruglovens forstand. Kirkebjerg 3 hører ind under ét ejendomsnummer med Tornhøjvej 26 og Kirkebjerg 2a. De tre ejendomme har historisk været tre selvstændige landbrugsejendomme, der ligger med mellem 100 og 500 meter fra hinanden på selvstændige matrikler. Situationen fremgår af kortet herunder.

Figur 2. Kort over de tre anlæg på ejendommen.

Der er dog mulighed for at fravige ovenstående princip, hvilket blandt andet fremgår af klagesag NMK-131-00191 fra november 2015, hvor det fremgår, at der i sjældne tilfælde kan være tale om flere anlæg på én ejendom, hvis anlæggene er uafhængige enheder,

der ligger adskilt. Denne udlægning følger af Skov- og Naturstyrelsens notat af 12. april 1999 "Miljø- og Energiministeriets og Fødevarerministeriets redegørelse for begrebet anlæg/projekt i relation til VVM-reglerne, planlovens regler om landzonetilladelse og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrproduktion".

Fra anlæg til anlæg er der omtrent 135 meter mellem Kirkebjerg 3 og Tornhøjvej 26. Imellem ejendommene er der åben mark, men de er dog forbundne af en privat grusvej og støjvold mod motorvejsstøj. Begge ejendomme har separate stuehuse. Øst for Kirkebjerg 3 er der et læhegn, der afskærmer for udsyn til anlæggene fra Tornhøjvej 26.

Kirkebjerg 2a har intet stuehus og består således kun af anlæg. Der er omtrent 350 meter imellem anlæggene på Kirkebjerg 2a og Kirkebjerg 3, og det mellemliggende område udgøres af marker samt Kirkebjergvej.

De tre ejendomme har hver deres foderanlæg således at den daglige drift kan foregå separat. Der er kun gylletanke på Kirkebjerg 3, men der er mulighed for opbevaring af gylle til afhentning til andre ejendomme eller biogasanlæg på både Tornhøjvej 26 og Kirkebjerg 2a. Imellem Kirkebjerg 3 og Tornhøjvej 26 er der et gyllerør i jorden.

De tre ejendomme har separate el- og vandinstallationer således, at forbruget kan opgøres separat. Vand leveres til de tre ejendomme fra vandboringer på Kirkebjerg 3 og Kirkebjerg 9.

I husdyrbrugloven er der indarbejdet kumulationer for lugt såvel som ammoniak, hvilket bevirker at der tages højde for ejendommens mulige kumulative effekt på natur og miljø. De tre anlæg har desuden tre forskellige målepunkter til nærmeste nabo uden landbrugspligt – for Kirkebjerg 3 skal der måles til Kirkebjerg 4, der ligger omtrent 400 meter syd for anlægget, for Tornhøjvej 26 skal der måles til Grønbækvej 4 ca. 360 meter øst for anlægget, og for Kirkebjerg 2 skal der beregnes til Tornhøjvej 31 omtrent 480 meter nord for anlægget. Der ligger ingen ammoniakfølsom natur i anlæggenes nærhed.

Aabenraa Kommune vurderer, at anlægget på adressen Kirkebjerg 3 kan adskilles fra Kirkebjerg 2a og Tornhøjvej 26 fysisk, idet der er en betydelig afstand med markarealer imellem anlæggene. Anlæggene ligger derudover på egne matrikler. Det vil ligeledes være muligt at vurdere de to ejendomme separat landskabsmæssigt.

Aabenraa Kommune vurderer ligeledes, at anlæggene er uafhængige af hinanden. Det begrundes i, at hver ejendom har selvstændige fodringsanlæg, el- og vandafregning kan foregå separat samt at der ingen betydelig produktionsmæssig samdrift er mellem anlæggene. At der er fælles gylleopbevaring betyder ikke i sig selv, at anlæggene er i teknisk samdrift, idet det følger af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 11, stk. 4 at opbevaringskapaciteten kan forefindes på anden ejendom.

Samlet set vurderer Aabenraa Kommune, at der er tale om et særligt tilfælde, hvor princippet om at én ejendom er ét husdyrbrug kan fraviges, jf. Skov- og Naturstyrelsens notat af 12. april 1999 "Miljø- og Energiministeriets og Fødevarerministeriets redegørelse for begrebet anlæg/projekt i relation til VVM-reglerne, planlovens regler om landzonetilladelse og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrproduktion".

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at der ikke må være samdrift imellem husdyrbrugene Kirkebjerg 3, Kirkebjerg 2a og Tornhøjvej 26.

Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Aabenraa Kommune vurderer, at miljøgodkendelse til at udnytte eksisterende staldes produktionsarealer og opførsel af klimastald til smågrise er erhvervsmæssigt nødvendigt for husdyrbrugets fortsatte drift, da ændringerne vil betyde, at staldanlægget kan udnyttes fuldt ud.

Af miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at ansøgningen medfører, at ejendommen kan følge med strukturudviklingen i dansk landbrug og nedbringe miljøbelastningen pr. produceret enhed.

Natur

Ammoniakfølsom natur

For at beskytte biologisk værdifulde og kvælstoffølsomme naturarealer mod en tilstandsændring forårsaget af en næringsberigelse, der overskrider naturens tålegrænse, må den luftbårne ammoniakdeposition fra husdyrbrug til naturarealer omfattet af § 7 i husdyrbrugloven ikke overstige fastlagte beskyttelsesniveauer, som kan findes i husdyr-godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

De naturområder, der er omfattet af § 7 i husdyrbrugloven, er inddelt i 3 kategorier efter deres følsomhed overfor ammoniak jf. nedenstående tabel.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder.	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden: 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, i form af højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, der er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven og ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan ved en konkret vurdering tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Det fremgår af husdyrbruglovens regelsæt, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivforpligtelserne.

Idet at husdyrbruglovens depositionsgrænser til ammoniakfølsom natur er overholdt for det ansøgte, vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke vil forekomme tilstandsændringer i disse naturarealer.

Beskyttet natur

Et enkelt naturområde beskyttet under § 3 i naturbeskyttelsesloven modtager en forøget deponering af ammoniak fra husdyrbruget. Det drejer sig om en sø, der ligger i tilknytning til ejendommen på Tornhøjvej 26. Søen modtager en merdeponering på 0,3 kg N/ha/år i forhold til nudriften. Søer, med undtagelse af lobeliesøer, er ikke kendetegnet som ammoniakfølsomme. Da merdeponeringen er under 1 kg N/ha/år, hvorunder der ikke forventes tilstandsændringer i ammoniakfølsom natur, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke medfører tilstandsændringer i beskyttet natur..

Den ammoniakfølsomme beskyttede natur er beskyttet efter husdyrbruglovens regler og behandles under afsnittet om ammoniakfølsom natur.

Fredede områder

Der ligger ingen fredede naturarealer i bedriftens nærhed.

Internationale beskyttelsesområder

Da husdyrbruget ikke ligger i, eller i nær tilknytning til, et Natura 2000-område, vurderer Aabenraa Kommune, at ansøgningen ikke har en væsentlig indvirkning på internationale beskyttelsesområder. Det nærmeste område er Natura 2000-område nr. 94 'Rinkenæs

Skov, Dyrehaven og Rode Skov', der består af habitatområde H83 og fuglebeskyttelsesområde F68.

Beskyttelsen af habitatnaturen i habitatområdet er indarbejdet i husdyrbruglovens regler for ammoniakfølsom natur, som vurderes i nedenstående afsnit. Det vurderes, at det ansøgte ikke har en væsentlig indvirkning på fuglebeskyttelsesområdet, da det ikke medfører tilstandsændringer i områdets natur.

Planter og dyr

Aabenraa Kommune har ikke kendskab til, at der er registreret dyr eller planter beskyttet af habitatdirektivets bilag IV eller V i bedriftens nærhed. Det kan ikke udelukkes, at der forekommer beskyttede flagermus omkring gården. Da der hverken fjernes gamle træer eller bygninger i det ansøgte eller forekommet tilstandsændringer i naturarealer, vurderer Aabenraa Kommune, at områdets dyr eller planteliv ikke forværres af det ansøgte.

Jord, grundvand og overfladevand

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke forekommet en væsentlig virkning på den miljømæssige tilstand af jord, grundvand og overfladevand, såfremt husdyrbrugloven med bekendtgørelser overholdes.

For at modvirke risikoen for olieforurening, har Aabenraa Kommune vurderet, at det er nødvendigt at stille vilkår til placering af olietanke og forholdsregler ved uheld, herunder at der på ejendommen skal være materiale til opsamling af spild.

Emissioner og gener

Rystelser

Aabenraa Kommune vurderer, at hovedparten af rystelser, der måtte komme fra et husdyrbrug, er i forbindelse med transporter med lastbil og traktor. Da der ikke sker en forøgelse i antallet af disse, vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke sker en væsentlig indvirkning på miljøet fra rystelser.

Fluer & andre skadedyr

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke forekommer en væsentlig virkning på miljøet fra fluer og andre skadedyr, idet de bekæmpes i henhold til de gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet. Forekomsten af skadedyr forebygges ved den daglige drift, hvor der opryddes og fjernes gødning.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at arealerne omkring staldene skal holdes ryddelige således at rottetilhold forebygges. Der stilles derudover vilkår til, at fluebekæmpelse skal ske efter retningslinjerne fra Aarhus Universitet.

Transport

Da der ikke sker en forøgelse af antallet af transporter til og fra ejendommen, og da transport hovedsageligt foregår i almindelige arbejdstimer, vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke sker en væsentlig indvirkning på miljøet som følge af det ansøgte.

Lys

Da staldlys fortrinsvist er tændt i almindelige arbejdstimer, og der ikke er kraftige uden-dørs lyskilder, vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke forekommer en væsentlig virkning på miljøet fra ejendommens belysning. Forbruget af el til belysning minimeres ved brug af lavenergipærer.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at der ved vedligehold og udskiftning af belysning benyttes lyskilder, der overholder det på udskiftningstidspunktet gældende bygningsreglement.

Uhygiejniske forhold

Da affald håndteres efter Aabenraa Kommunes affaldsregulativ for erhvervsaffald, døde dyr opbevares på fast bund og overdækket, samt at der forebygges mod skadedyr i den

daglige drift, vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke sker en væsentlig indvirkning på miljøet indenfor uhygiejniske forhold som følge af det ansøgte.

Miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki

Miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki iagttages, idet Aabenraa Kommunes affaldsregulativ for erhvervsaffald overholdes.

Aabenraa Kommune sætter vilkår om, at det til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald skal overholdes.

Emissioner håndteret under BAT-konklusionerne

Aabenraa Kommune vurderer, at der ved overholdelse af BAT-konklusionerne for intensivt opdræt af svin ikke forekommer en væsentlig virkning på miljøet for lugt, støj og støv. Disse tre punkter er behandlet i nedenstående afsnit om BAT.

BAT-konklusioner for intensivt opdræt af svin

BAT Ammoniak- og lugtemission

Der er et krav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), når produktionen er større end 750 stipladser til søer.

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniak- og lugtemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak- og lugtemission, der må komme fra husdyrbruget. Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser, at kravet om maksimal mængde ammoniakemission fra staldanlægget er overholdt med den eksisterende gulvtype. BAT for lugtemissionen overholdes ved gulvtyperne.

Der er stillet driftsvilkår til renholdelse af staldarealer for at undgå forurening med lugt eller ammoniak, da det er forudsat i beregninger i husdyrgodkendelse.dk.

BAT Fodring- og foderhåndtering

For IE-husdyrbrug med produktion af slagtesvin/polte er det lovpligtigt, at der anvendes fasefodring, letfordøjeligt uorganisk fosfat eller som minimum enkelt dosis (100%) fytase. Når kommunen kommer på tilsyn skal husdyrbruget kunne dokumentere anvendelse af fodring eller fodringsteknikker. Ansøger oplyser, at foderet tilsættes fytase, hvilket gør en større andel af fosfor i foderet tilgængeligt for grisenes fordøjelsessystem. Foderet opbevares i lukkede siloer, der sikrer, at intet går til spilde.

Aabenraa Kommune vurderer på den baggrund, at husdyrbruget overholder BAT på fodring og foderhåndtering. Der er stillet vilkår til forsvarlig opbevaring af foder for at modvirke skadedyr.

BAT Gylleopbevaring- og håndtering

Det vurderes, at der praktiseres BAT på gylleopbevaring, da gylle opbevares i stabile beholdere, der bliver kontrolleret hvert 10. år. Gyllebeholderne er med flydelag og faste pumperør. Brugen af faste pumperør er fastsat i husdyrgødningsbekendtgørelsens regler. Gylle udsluses til gyllebeholderne i et lukket system.

Der er stillet vilkår til, at gylle skal transporteres og håndteres forsvarligt, og at evt. spild skal opsamles.

BAT Energi- og vandforbrug

BAT overholdes i forhold til energiforbruget ved, at ventilationsanlægget rengøres, når der vaskes efter hvert hold grise samt at belysningen er med lavenergipærer.

BAT overholdes for vandforbruget ved at efterse og rengøre drikkevandsinstallationerne jævnlige. Eventuelle reparationer udføres hurtigst muligt. Der anvendes drikkenipler, og staldene vaskes med højtryksrensere efter iblødsætning.

Derudover aflæses el- og vandforbrug årligt.

Aabenraa Kommune har stillet vilkår til, at el- og vandforbruget aflæses årligt, samt at der skal udarbejdes en redegørelse og eventuelt handleplan, hvis el- og vandforbruget stiger med 10 % ud over det oplyste i miljøkonsekvensrapporten.

BAT Spildevand

Der anvendes BAT på spildevand ved, at der på husdyrbruget er fokus på minimering af vandforbruget.

Aabenraa Kommune har ikke fundet anledning til at stille andre vilkår til spildevandshåndteringen. Der er under BAT for vandforbrug sat vilkår til, at vandforbruget ikke forøges.

BAT Støv

Der praktiseres BAT på støvemissioner, idet der i staldene er installeret overbrusning. Støv vurderes desuden ikke at være et problem udenfor husdyrbruget pga. afstanden til naboer. Det er almen gældende lovgivning, at der skal installeres overbrusningsanlæg i svinstalde, hvorfor der ikke sættes vilkår herom.

BAT Støj

Der praktiseres BAT på støjgener ved anlæggets placering relativt fjernt fra naboer. Der er desuden etableret en støjvold mod syd, som begrænser støjemissionerne i sydlig retning, om end nærmeste nabo i denne retning må formodes at generes mere af Sønderborgmotorvejen. Transporter foregår desuden hovedsageligt uden for nattetimerne, men der kan dog forekomme sæsonbetonet arbejdet, hvor natarbejde er nødvendigt.

Der stilles vilkår til maks. støjemission ved omkringboende, jf. de gængse vejledninger fra Miljøstyrelsen for støj.

BAT Godt landmandsskab og miljøledelse

BAT på godt landmandsskab og miljøledelse opnås ved at have en nødfremgangsmåde ved uheld samt at anlægget søges vedligeholdt ved regelmæssige kontroller af bl.a. ventilationssystem og generel minimering af ressourceforbrug. Derudover medfører anlæggets udformning, at transport af dyr, materialer og husdyrgødning begrænses. Det er et lovkrav, at husdyrbruget skal have et miljøledelsessystem.

Der er stillet vilkår til at der skal forefindes en ajourført beredskabsplan på husdyrbruget, som de ansatte kender indholdet af.

Opbevaringen af døde dyr foregår i en kølebrønd ved Kirkebjerg 3. Opbevaringen opfylder derved BAT for godt landmandsskab ved, at dyrene opbevares på fast bund og overdækket, hvorved emissioner reduceres.

Øvrige krav

Alternative løsninger

Der er ikke undersøgt alternative løsninger på placeringen af de to klimacontainere, da den ansøgte placering i direkte tilknytning til de eksisterende bebyggelsesarealer, af ansøger vurderes til at være den bedste placering. Aabenraa Kommune er enig i denne vurdering.

Ophør af husdyrbrug

Ansøger har redegjort for de foranstaltninger, der vil blive foretaget ved husdyrbrugets ophør. Aabenraa Kommune vurderer, at foranstaltningerne sikrer, at husdyrbrugets anlæg afvikles miljømæssigt forsvarlig. Der er stillet vilkår til, at de foreslåede foranstaltninger udføres ved husdyrbrugets ophør.

Samlet vurdering

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Aabenraa Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt over-

holder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i lovekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 520 af 1. maj 2019 (husdyrbrugloven) med tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 718 af 8. juli 2019, samt miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold.

Husdyrbruget har flere end 750 stipladser til søer og er derfor omfattet af husdyrbrugloven § 16a, stk. 2. Husdyrbruget er godkendelsespligtigt og Aabenraa Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Udnyttelsesfrist

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses som udnyttet når byggeriet er færdigmeldt. Hvis godkendelsen eller tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år eller inden 4 år når EU-kommissionen i EU-tidende har offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter). Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2028.

Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 30. januar 2028.

Andre tilladelser og dispensationer

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at den meddelte godkendelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen. Der skal derfor søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Aabenraa Kommune.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Vilkår

- Vilkår 1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af det vedlagte ansøgningsmateriale, skema nr. 213 973 og med de vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- Vilkår 2. Denne miljøgodkendelse skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt, og være tilgængelig for ejer og medarbejdere. Relevante vilkår og forskrifter skal være medarbejderne bekendt.
- Vilkår 3. Der må ikke ske samdrift med andre husdyrbrug. Med samdrift menes, at husdyrbrugene er driftsmæssigt samt teknisk- og forureningsmæssigt forbundne.

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

- Vilkår 4. Husdyrbrugets stalde, gulvtyper og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel. Produktionsarealerne kan placeres vilkårligt i den enkelte stald.

Stald	Dyretype	Gulvtype	Produktionsareal (m ²)
Nr. 1 Drægtige (bokse)	Søer	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	771
Nr. 2 Løbestald (bokse)	Søer	Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	588
Nr. 3 Farestier (kassestier)	Søer	Kassestier, fuldspaltegulv	790
Nr. 4 Drægtige (løse)	Søer	Løsgående, delvis spaltegulv	416
Nr. 5 Drægtige (løse)	Søer	Løsgående, delvis spaltegulv	448
Nr. 6 Farestier (kassestier)	Søer	Kassestier, fuldspaltegulv	1.364
Nr. 7 Drægtige (løse)	Søer	Løsgående, delvis spaltegulv	866
Nr. 8 Poltestier	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33% / 67%)	468
Nr. 9 Drægtige (løse)	Søer	Løsgående, delvis spaltegulv	916
Nr. 10 Klimacontainere	Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	161

Placering og konstruktion af anlæg

- Vilkår 5. Staldbygning 'Nr. 10 Klimacontainere' skal opføres i afdæmpede ikke-reflekterende farver.

Håndtering af flydende husdyrgødning

- Vilkår 6. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
- Vilkår 7. De faste pumperør på gyllebeholderne skal være afkoblede, så de ikke kan igangsættes. Hvis de ønskes brugt fremover, skal der etableres påfyldningsplads med afløb til gyllebeholder.

Øvrige emissioner

Lugt

- Vilkår 8. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres at gulve holdes tørre, at gødnings- og foderrester i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene.

Støj

- Vilkår 9. Bidraget fra landbruget på Kirkebjerg 3, 6200 Aabenraa til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, ved samlet bebyggelse i landzone og i byzone ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 - 07.00
	dB(A)	dB(A)	dB(A)
Det åbne land	55	45	40
Samlet bebyggelse i landzone samt byzone	45	40	35

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

- Vilkår 10. Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkår 9 fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne være en "Miljømåling - ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at "Miljømåling - ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Støv, lys og rystelser

- Vilkår 11. Driften må ikke medføre væsentlige støv- og lysgener eller gener i form af rystelser udenfor ejendommens eget areal. Dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Transport

- Vilkår 12. Ved transport af husdyrgødning skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, så spild så vidt som muligt ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal det straks opsamles.

- Vilkår 13. Transporter med traktor og lastvogn relateret til driften skal ske via indkørslerne på Kirkebjerg.

Skadedyr & fluer

Vilkår 14. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste fastsatte retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Vilkår 15. Opbevaring af foder og materialer skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

Døde dyr

Vilkår 16. Opbevaringsplads til døde dyr skal placeres nord for Kirkebjerg 3 som angivet i miljøkonsekvensrapporten, eller på en anden placering, der er blevet accepteret af Aabenraa Kommune.

Kemikalier

Vilkår 17. Kemikalier, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares, således at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.

Reststoffer

Affald

Vilkår 18. Affald skal opbevares og håndteres som beskrevet i Aabenraa Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald.

Olie og diesel

Vilkår 19. Der skal på ejendommen altid forefindes egnet materiale til opsamling af olie-spild.

Vilkår 20. Olie og diesel, herunder spildprodukter, skal opbevares i overjordiske beholdere på fast bund uden afløb så spild kan opsamles.

Egenkontrol

Vand-, olie- og elforbrug

Vilkår 21. Elforbruget skal mindst registreres en gang årligt. Elforbruget skal kunne dokumenteres i mindst 3 år.

Vilkår 22. Hvis elforbruget på årsplan stiger med mere end 10 % ud over 500.000 kWh/år, skal der indenfor 3 måneder fra sidste aflæsningsdato udarbejdes en handleplan, så elforbruget igen kan reduceres til det oplyste, hvis ikke merforbruget ud fra en konkret vurdering kan accepteres. Planen skal fremvises ved tilsyn.

Vilkår 23. Vandforbruget til dyreholdet skal registreres mindst en gang årligt. Vandforbruget skal kunne dokumenteres i mindst 3 år.

Vilkår 24. Hvis vandforbruget på årsplan stiger med mere end 10 % ud over 9.300 m³, skal der inden 3 måneder fra sidste aflæsningsdato udarbejdes en handleplan, så vandforbruget igen kan reduceres til det oplyste, hvis ikke merforbruget ud fra en konkret vurdering kan accepteres. Planen skal forevises ved tilsyn.

Vilkår 25. Vask af stalde skal foregå med højtryksrensere.

Vilkår 26. Olieforbruget skal mindst registreres en gang årligt. Olieforbruget skal kunne dokumenteres i mindst 3 år.

Vilkår 27. Hvis olie-forbruget på årsplan stiger med mere end 10 % ud over 60.000 liter, skal der indenfor 3 måneder fra sidste opgørelsesdato udarbejdes en handleplan, så olieforbruget igen kan reduceres til det oplyste, hvis ikke merforbru-

get ud fra en konkret vurdering kan accepteres. Planen skal fremvises ved tilsyn.

Generelt

Vilkår 28. Al dokumentation for overholdelse af vilkår skal opbevares i tre år og forevises Aabenraa Kommune på forlangende.

Husdyrbrugets ophør

Vilkår 29. Ved helt ophør af husdyrbruget skal det anmeldes til kommunen senest 4 uger efter ophør, og der skal på husdyrbruget foretages følgende:

- Affald, foder, husdyrgødning og husdyrbesætning fjernes.
- Stalde-, foder- og husdyrgødningsopbevaringsanlæg rengøres.
- Rørføringer for overførsel af husdyrgødning fra Tornhøjvej 26 til Kirkebjerg 3 afblændes eller graves op.
- Pumpeudstyr i forbindelse med gyllebeholdere afmonteres.

C. Offentlighed og klagevejledning

Annoncering

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret den 10. oktober 2019 på Aabenraa Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget henvendelser angående anmodning om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

Naboorientering og partshøring

Et udkast til miljøgodkendelsen blev den 19. december 2019 sendt i høring hos ansøger, naboer og andre berørte, samt til andre, som har anmodet herom. Samtidig blev den lagt på Aabenraa kommunes hjemmeside. Der var en frist på 30 dage til at fremsende kommentarer.

Annoncering og afgørelse

Den meddelte miljøgodkendelse bliver offentligt annonceret på Aabenraa Kommunes hjemmeside den 30. januar 2020, og afgørelsen bliver fremsendt til de klageberettigede.

Du har ifølge forvaltningslovens² § 9 ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen. Eventuel aftale herom skal aftales med Team Miljø's landbrugsgruppe på landbrug@aabenraa.dk.

Klagevejledning

Miljøgodkendelsen kan i medfør af husdyrbrugloven § 76 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt den 30. januar 2020 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 27. februar 2020, der er dagen for klagefristens udløb.

Aabenraa Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

² Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Afgørelsen kan påklages af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 87

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Udkastet til miljøgodkendelsen er forud for meddelelse af godkendelsen blevet sendt til ansøger og ansøgers rådgiver, parter, naboer og andre berørte (beboelser der er beliggende inden for det beregnede konsekvensområde for lugtemission, jf. afsnit D).

Den 30. januar 2020

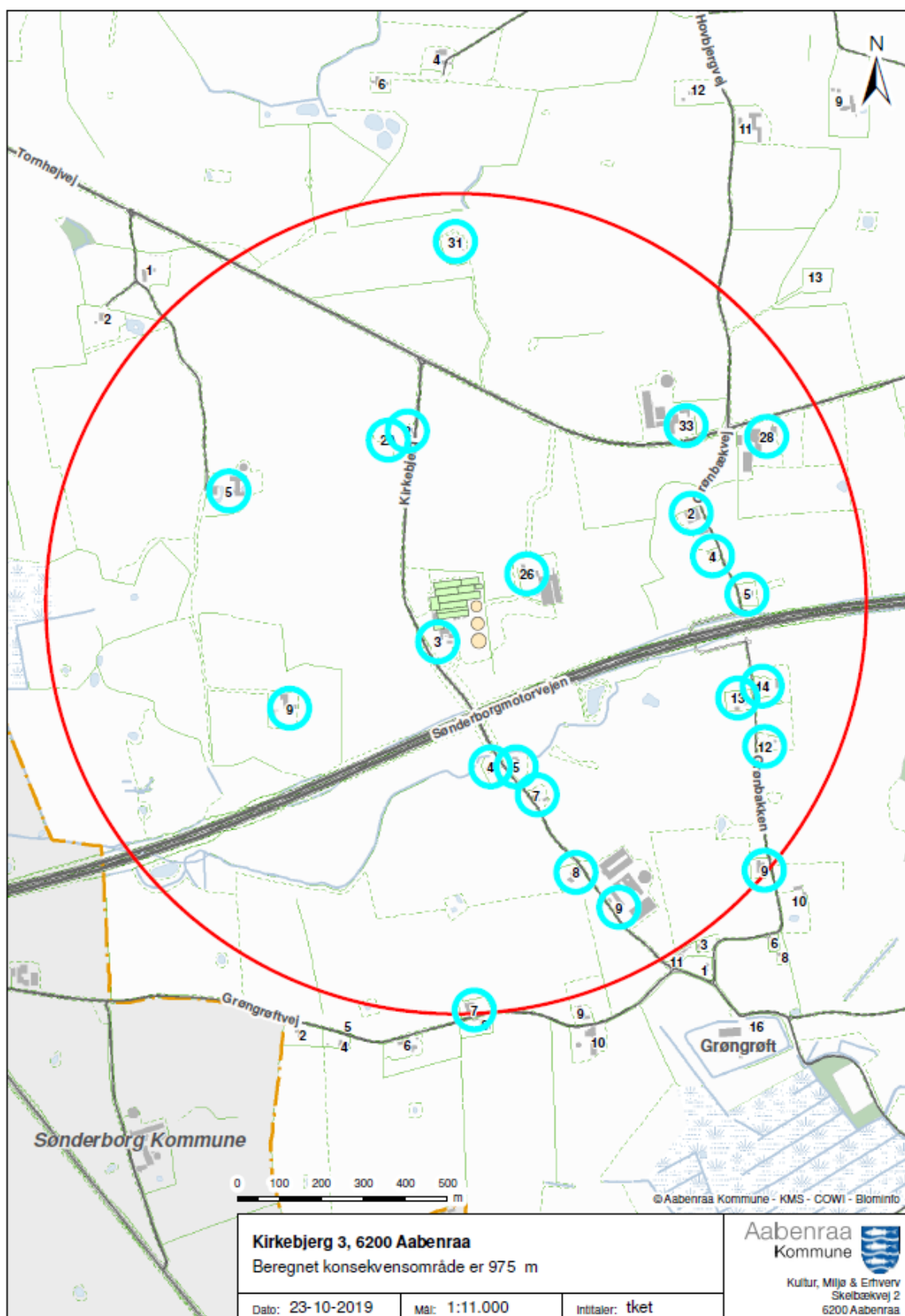
Søren Lyngdal H. Christensen
Team Miljø
Byg, Natur & Miljø

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa

D. Kommunens bilag

Lugtkonsekvenszonen

Aabenraa Kommune har udarbejdet et kort over lugtkonsekvenszonen:

E. Miljøkonsekvensrapport § 16 a stk. 2

Ansøger har indsendt en miljøkonsekvensrapport med tilhørende bilag. Det er miljørådgiver Max Jakobsen, Max Jakobsen Miljørådgivning, der har udarbejdet ansøgningsmaterialet. Max Jakobsen er uddannet cand. silv. i landskabsforvaltning med speciale i terrestrisk miljøkemi.

Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt på de følgende sider.

**Miljøkonsekvensrapport til
miljøansøgning
af svineproduktionen
på
Kirkebjerg 3, 6200 Aabenraa**

EJER OG DRIFTSFORHOLD

Ejendommens navn:	Søndergård
Ejendommens adresse:	Kirkebjerg 3, 6200 Aabenraa
Matr.nr.:	6 Tumbøl, Felsted
CVR nr.:	25 45 60 09
Ejer og ansøger:	Klaus Staugaard, Hørløkkevej 55, 6500 Vojens Mobil: 61 74 29 69 Mail: mail@kstauggaard.dk
Konsulent:	Max Jakobsen Miljørådgivning, mobil: 31 34 07 17

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse	2
Indledning	3
1 Ikke teknisk resumé	3
2 Beskrivelse af projektet	4
2.1 Godkendelsespligt	4
2.2 Det ansøgte projekt	6
2.2.1 Tidligere godkendelser	6
2.2.2 Nudrift og 8-års drift	6
2.2.3 Biaktiviteter	7
2.2.4 Husdyrbrugets ophør	7
3 Beskrivelse af alternativer	7
4 Beskrivelse af ressourceforbrug	7
4.1.1 Energiforbrug	7
4.1.2 Vandforbrug	8
5 Beskrivelse af miljøpåvirkninger	8
5.1 Lokalisering	8
5.1.1 Faste afstandskrav	9
5.2 Vurdering af påvirkning af landskabet	10
5.3 Vurdering af gener i lokalområdet	10
5.3.1 Lugt	10
5.3.2 Støj fra anlæg og maskiner	11
5.3.3 Lys	12
5.3.4 Fluer og skadedyr	12
5.3.5 Støv	12
5.3.6 Transport	12
5.4 Vurdering af spildevand, husdyrgødning, affald og kemikalier	14
5.4.1 Spildevand	14
5.4.2 Husdyrgødning	14
5.4.3 Affald og kemikalier	15
5.5 Vurdering af ammoniakpåvirkning	15
5.5.1 Ammoniakfordampning fra stald og lager	15
5.5.2 Ammoniakafsætning i lokalområdet	16
5.5.3 Ammoniakafsætning på naturområder	16
5.5.4 Internationale naturbeskyttelsesområder	17
5.5.5 Kategori 1 og 2 naturområder	17
5.5.6 Kategori 3-naturområder	18
5.5.7 Øvrige naturområder	19
5.5.8 Samlet konklusion naturområder	19
6 BAT-redegørelse	19
6.1 BAT i relation til Management	19
6.2 BAT i relation til ammoniak	20
6.3 BAT i relation til foder	20
6.4 BAT i relation til energi og vand	21
6.4.1 BAT på energibesparende foranstaltninger	21
6.4.2 BAT på vandbesparende foranstaltninger	21
6.4.3 BAT miljøledelse	22
7 Uheld og risici	22
7.1 Driftsforstyrrelser og uheld	22
8 Egenkontrol	22
9 Samlet vurdering	23
Bilag 1 – Oversigt over anlægget	25

INDLEDNING

Denne miljøkonsekvensrapport redegør for en planlagt ændring af husdyrproduktionen på Kirkebjerg 3, 6200 Aabenraa (Aabenraa Kommune). Det konkrete projekt er omfattet af § 16a stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven (LBK nr. 520 af 1. maj 2019).

Rapporten redegør for de faktuelle forhold ved den planlagte udvidelse, samt de forhold, der gør sig gældende ved den eksisterende produktion.

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet i henhold til retningslinjerne i bilag 1 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (BEK nr. 718 af 8. juli 2019).

Rapporten er inddelt i følgende afsnit:

- Ikke teknisk resumé
- Beskrivelse af projektet
- Beskrivelse af alternativer
- Beskrivelse af ressourceforbrug
- Beskrivelse af miljøpåvirkninger
- BAT-redegørelse
- Uheld og risici
- Egenkontrol
- Samlet vurdering
- Bilag 1 – oversigt over anlægget

1 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Beskrivelse af det ansøgte projekt

Der søges om at ændre husdyrproduktionen fra et eksisterende produktionsareal til sohold på 6.910 m² til et produktionsareal til sohold på 6.788 m².

Der bygges følgende nye stalde:

- To klimacontainere til smågrise med et bruttoareal på 160 m² og et produktionsareal på 160 m².

Klimacontainerne opføres i direkte tilknytning til de eksisterende stalde, og opføres i afdæmpede ikke reflekterende farver.

På bilag 1 er der en oversigt over driftsbygningerne. Beskrivelse af driftsbygningernes anvendelse fremgår af tabel B1.

Lugt

Lugtgenafstanden til nærmeste nabo, nærmeste samlede bebyggelse og byzone bliver overholdt.

Transporter

Det vurderes, at generne for nabobeboelser som følge af transport til og fra virksomheden vil være begrænsede, da ejendommens til- og frakørselsforhold ligger hensigtsmæssigt i forhold til omboende.

Ammoniakemission og påvirkning af natur

Der ligger et internationalt naturbeskyttelsesområde ca. 2,3 km meter øst for staldanlægget. Der ligger flere § 3-beskyttede naturområder indenfor 1.000 meter fra staldanlægget.

Den planlagte ændring af husdyrproduktionen vil ikke medføre tilstandsændringer af de pågældende naturtyper.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og transport af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som uvæsentlige. Der forventes ikke at være væsentlige gener fra støv, støj og fluer.

BAT (Bedste Tilgængelige Teknologi)

Projektet overholder den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdi) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Beregningerne er foretaget efter de retningslinjer og beregningsmetoder, der fremgår af Miljøstyrelsens standardvilkår for BAT.

Der er desuden anvendt BAT i forhold til management, foder, vand og energi.

Alternative løsninger

Der er ikke overvejet alternative placeringer til de nye driftsbygninger. En placering i direkte tilknytning til de eksisterende bebyggelsesarealer vurderes at være den bedste placering.

Desuden er terrænet omkring de eksisterende driftsbygninger relativt fladt, således at alle bygninger kommer til at ligge i samme kote.

0-alternativ

Strukturudviklingen i dansk landbrug betyder, at der kontinuerligt bliver færre, men større landbrug. De enkelte landbrugsvirksomheder har derfor brug for, hvis de vil overleve at udvikle mere effektive og miljøvenlige driftsformer. Et 0-alternativ på Kirkebjerg 3 vil betyde, at der ikke sker den nødvendige udvikling med en løbende tilpasning af produktionsanlægget.

Ved at opføre de nye driftsbygninger sikres en fremtidig moderne driftsform, hvor der anvendes nye miljøteknologier, der nedbringer miljøbelastningen pr. produceret enhed.

2 BESKRIVELSE AF PROJEKTET

2.1 Godkendelsespligt

Det konkrete projekt er omfattet af § 16a i husdyrgodkendelsesloven (LBK nr. 520 af 1. maj 2019).

Ansøgningsskema med beregninger er indsendt til Aabenraa Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk. Skema nr.: 213.973.

Miljøgodkendelsens omfang

Ansøger driver husdyrbrug på tre produktionsanlæg, der har samme ejendomsnummer. De tre produktionsanlæg er oprindeligt tre selvstændige landbrugsejendomme, der er sammatrikuleret.

Produktionsanlæggene har følgende adresser: Kirkebjerg 3, Kirkebjerg 2A og Tornhøjvej 26.

Hvert produktionsanlæg kan drives uafhængigt af hinanden, og driftsbygningerne til hvert af de respektive produktionsanlæg ligger indenfor de oprindelige matrikler.

Der er således fortsat tale om "byggekloidsprincippet", hvor ejeren vil kunne sælge de respektive produktionsanlæg fra, hvis dette måtte ønskes.

Følgende forhold for hvert produktionsanlæg er vigtige at fremhæve:

- Hvert produktionsanlæg har sit eget fodersystem og foderopbevaring.
- Der købes foder ind til hvert af de respektive produktionsanlæg.
- Hvert produktionsanlæg har indlagt el.
- Vandbehovet til de tre produktionsanlæg kommer fra borer på Kirkebjerg 3 og Kirkebjerg 9.
- Der er mulighed for tilslutning til vandværksvand til de tre produktionsanlæg.
- Husdyrgødningen fra de tre produktionsanlæg opbevares i gyllebeholdere på Kirkebjerg 3.
- Der er fortsat stuehuse på Tornhøjvej 26 og Kirkebjerg 3.
- Stuehuset på Kirkebjerg 2A er revet ned.

Der er ingen samdrift af væsentlig betydning imellem de tre produktionsanlæg.

De fravænnede grise fra Kirkebjerg 3 leveres til Grøngrøftvej 33 (Sønderborg Kommune).

Smågrisene fra Grøngrøftvej 33 leveres bl.a. til Tornhøjvej 26, hvor de fedes færdigt til slagteri. På Kirkebjerg 2A er der polte, der leveres til Kirkebjerg 3.

I forhold til opbevaring af husdyrgødning er det ikke en betydelig samdriftsform, at gyllen opbevares i samme gyllebeholdere på Kirkebjerg 3. Hvert enkelt produktionsanlæg kan transportere gyllen til andre opbevaringsanlæg eller til biogasanlæg.

Med hensyn til vandforsyning, er det meget normalt, at der leveres vand fra en ejendom til flere andre ejendomme. I det konkrete tilfælde dækkes vandbehovet fra borer på Kirkebjerg 3 og Kirkebjerg 9. Kirkebjergvej 9 er en selvstændig landbrugsejendom.

For at et anlæg til husdyrproduktion skal have en samlet miljøgodkendelse/miljøtilladelse, skal der være tale om et integreret produktionsfællesskab indrettet på en sådan måde, at det reelt ikke er muligt at beregne miljøpåvirkningen for hvert anlæg for sig. Et sådant produktionsfællesskab vil typisk kræve, at det ikke er teknisk muligt at drive husdyrproduktionen på hvert af de respektive produktionsanlæg uafhængigt af hinanden.

De tre konkrete produktionsanlæg drives teknisk og forureningsmæssigt uafhængigt af hinanden, og det er muligt at foretage særskilte beregninger og vurderinger af miljøpåvirkningen fra de respektive produktionsanlæg.

Der er dermed ikke tale om en samdrift, der taler for, at de tre produktionsanlæg på hhv. Kirkebjerg 3, Kirkebjerg 2A og Tornhøjvej 26 skal behandles som et fælles produktionsanlæg.

På den baggrund vurderes det, at de tre produktionsanlæg skal godkendes med hver sin miljøgodkendelse/miljøtilladelse. Den konkrete miljøansøgning omhandler derfor kun produktionsanlægget på Kirkebjerg 3.

2.2 Det ansøgte projekt

Der søges om at ændre husdyrproduktionen fra et eksisterende produktionsareal til sohold på 6.910 m² til et produktionsareal til sohold på 6.788 m².

Der bygges følgende nye stalde:

- To klimacontainere til smågrise med et bruttoareal på 160 m² og et produktionsareal på 160 m².

Klimacontainerne opføres i direkte tilknytning til de eksisterende stalde, og opføres i afdæmpede ikke reflekterende farver.

På bilag 1 er der en oversigt over driftsbygningerne. Beskrivelse af driftsbygningernes anvendelse fremgår af tabel B1.

Nye klimacontainere

De nye klimacontainere bygges i forlængelse af en eksisterende drægtighedsstald mod øst.

Dimensioner på hver af de to klimacontainere:

Længde: 16,0 meter

Bredde: 5,0 meter

Kiphøjde: 3,0 meter

Bruttoareal: 80 m²

Produktionsareal: 80 m²

Der er dermed tale om et samlet produktionsareal på 160 m² for de to klimacontainere.

2.2.1 Tidligere godkendelser

Husdyrbruget har en miljøgodkendelse fra 2006.

I 2016 er der foretaget anmeldelse af skift i dyretype, og der er senest foretaget revurdering af husdyrbruget i 2016.

2.2.2 Nudrift og 8-års drift

I forhold til nudriften foretages der ændringer af dyreholdet i en af de eksisterende stalde (stald nr. 8 på bilag 1). I 2016 blev der foretaget et skift i dyretype, hvor dyretypen i denne stald blev ændret fra polte til smågrise.

Produktionen i 8-årsdriften og ansøgt drift er den samme i alle de eksisterende stalde.

2.2.3 Biaktiviteter

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen.

2.2.4 Husdyrbrugets ophør

Der er ingen planer om, at husdyrproduktionen skal ophøre, men det forventes, at landbrugsvirksomheden fortsat effektiviseres, optimeres og udvides i det omfang, det er krævet for at følge med udviklingen.

Hvis husdyrproduktionen på ejendommen ophører, vil stalde og gødningsopbevaringsanlæg blive tømt og rengjort således, at produktionsanlægget afvikles miljømæssigt forsvarligt.

Det betyder, at følgende vil blive foretaget:

- * Overskydende husdyrgødning i kummer og kanaler tømmes og fjernes på forsvarlig vis.
- * Staldene bliver rengjorte.
- * Inventar og andet metal afhændes til skrothandler eller lign.
- * Alt affald, der kan genbruges, leveres til genbrugsstation eller lign.
- * Affald, der ikke kan genbruges, afskaffes efter gældende regler.

3 BESKRIVELSE AF ALTERNATIVER

Alternative løsninger

Der er ikke overvejet alternativer placeringer til de nye driftsbygninger. En placering i direkte tilknytning til de eksisterende bebyggelsesarealer vurderes at være den bedste placering. Desuden er terrænet omkring de eksisterende driftsbygninger relativt fladt, således at alle bygninger kommer til at ligge i samme kote.

0-alternativ

Strukturudviklingen i dansk landbrug betyder, at der kontinuerligt bliver færre, men større landbrug. De enkelte landbrugsvirksomheder har derfor brug for, hvis de vil overleve at udvikle mere effektive og miljøvenlige driftsformer. Et 0-alternativ på Kirkebjerg 3 vil betyde, at der ikke sker den nødvendige udvikling med en løbende tilpasning af produktionsanlægget.

Ved at opføre de nye driftsbygninger sikres en fremtidig moderne driftsform, hvor der anvendes nye miljøteknologier, der nedbringer miljøbelastningen pr. produceret enhed.

4 BESKRIVELSE AF RESSOURCEFORBRUG

Virksomhedens ressourceforbrug går primært til el- og vandforbrug, der anvendes til husdyranlægget.

4.1.1 Energiforbrug

Energi anvendes primært til ventilation, lys, foderanlæg, opvarmning og rengøring.

Nedenstående tabel 1 viser det nuværende og den ansøgte produktions forventede energiforbrug. Energiforbruget efter udvidelsen er baseret på ansøgers skøn.

Tabel 1. Energiforbrug i nudrift og ansøgt drift.

	Nudrift	Ansøgt
El (kWh)*	500.000 kWh	500.000 kWh
Olie (liter)*	60.000 l	60.000 l

* Olie anvendes til opvarmning af staldene.

Det forventes ikke at opførslen af de to klimacontainere vil ændre væsentligt på energiforbruget.

I afsnit 6 er der redegjort for anvendelse af BAT- på energibesparende foranstaltninger.

4.1.2 Vandforbrug

Vand anvendes primært til drikkevand. Nedenstående tabel 2 viser det nuværende og den ansøgte produktions forventede vandforbrug. Vandforbruget er baseret på ansøgers skøn.

Tabel 2. Vandforbrug i nudrift og ansøgt drift.

	Nudrift	Ansøgt
Drikkevand (inkl. drikkevandsspild)	8.700 m ³	8.700 m ³
Vand til vask af stalde	600 m ³	600 m ³
Vandforbrug i alt	9.300 m³	9.300 m³

Der anvendes vand fra egen boring.

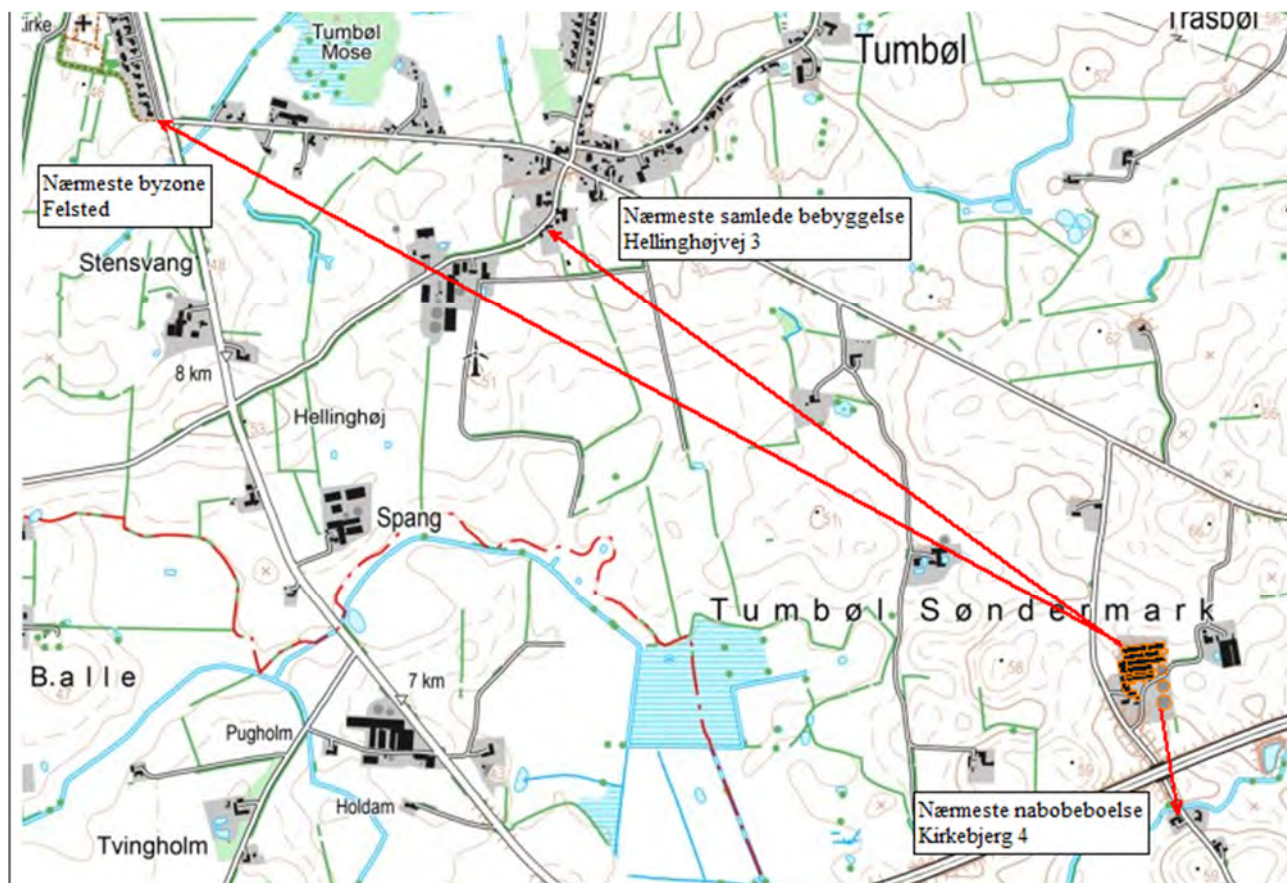
I afsnit 6 er der redegjort for anvendelse af BAT- på vandbesparende foranstaltninger.

5 BESKRIVELSE AF MILJØPÅVIRKNINGER

5.1 Lokalisering

Husdyrbruget er placeret i landzonen med ca. 270 meter til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Kirkebjerg 4). Nærmeste byzone ligger ved Felsted ca. 2,8 km nordvest for driftsbygningerne. Nærmeste nabobeboelse i samlet bebyggelse er Hellinghøjvej 3, der ligger ved Tumbøl ca. 1,8 km nordvest for driftsbygningerne. Afstandene er målt fra de nærmeste stalde- og husdyrgødningsopbevaringsanlæg.

Nedenstående figur 1 viser et kort med placering af nabobeboelser, byzone og samlet bebyggelse i forhold til husdyrbrugets anlæg.

Figur 1. Beliggenhed i forhold til nabobeboelser, byzone og samlet bebyggelse.

5.1.1 Faste afstandskrav

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav jf. husdyrbruglovens kap. 2 (§§ 6 og 8) er angivet i nedenstående tabel 3.

Tabel 3. Afstande ift. § 6 og 8. Afstandene er målt som nærmeste afstand fra nyt husdyranlæg eller husdyrgødningsanlæg til de respektive områder.

	Afstand fra anlægget	Afstandskrav jf. husdyrloven
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25 meter	25 meter
Almene vandforsyningsanlæg	>50 meter	50 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer	>15 meter	15 meter
Offentlig vej og privat fællesvej	>15 meter	15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	>25 meter	25 meter
Beboelse på samme ejendom	>15 meter	15 meter
Naboskel*	>30 meter	30 meter
Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Kirkebjerg 4)	270 meter	50 meter
Nærmeste samlede bebyggelse (Hellinghøjvej 3)	1.800 meter	50 meter
Nærmeste byzone (Felsted)	2.800 meter	50 meter

*Nærmeste naboskel ejes af ansøger.

På ovenstående baggrund vurderes det, at alle afstandskrav overholdes.

5.2 Vurdering af påvirkning af landskabet

Beskrivelse af de ansøgte bygninger

Alle nye driftsbygninger opføres i direkte tilknytning til de eksisterende stalde. Klimacontainerne er betydeligt mindre end de eksisterende stalde.

Klimacontainerne har en maksimal kiphøjde på 3 meter og de opføres i materialer og farver der er afdæmpede og ikke reflekterende.

Beskrivelse af påvirkningerne på landskabet

Ejendommen er placeret i landzone i et område, som er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde og er primært forbeholdt landbrug. Området omkring ejendommen er præget af let bølget morænelandskab og domineret af marker, spredte beplantninger, levende hegn, skove samt spredt bebyggelse. Ejendommen ligger lidt nord for Sønderborgmotorvejen.

I henhold til Aabenraa Kommunes kommuneplan (2015-2026) ligger ejendommen udenfor værdifulde landskaber, bevaringsværdige landskaber, større sammenhængende landskaber og udenfor værdifulde geologiske områder.

Ejendommen ligger endvidere udenfor bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger og andre udpegninger, der kræver ansøgning om dispensation, giver begrænsninger eller medfører forbud mod opførelsen af produktionsapparat eller udvidelse af dyreholdet generelt.

Ejendommens driftsbygninger vil efter den planlagte udvidelse fortsat ligge som en samlet enhed, hvor alle bygninger ligger i tilknytning til hinanden.

På ovenstående baggrund vurderes det at det ansøgte, ikke vil påvirke de landskabelige interesser væsentligt.

5.3 Vurdering af gener i lokalområdet

5.3.1 Lugt

I tabel 4 nedenfor er der foretaget lugtberegninger i forhold til de områder og beboelser, der er beskrevet i afsnit 5.1 og 5.1.1.

Tabel 4. Lugtberegninger fra IT-ansøgningssystemet (www.husdyrgodkendelse.dk). Den vægtede gennemsnitsafstand svarer til afstanden målt fra et vægtet lugtcentrum af staldanlægget til den nærmeste "kant" af nabobeboelse, byzone eller samlet bebyggelse. Den vægtede gennemsnitsafstand er længere end den nærmeste målte afstand fra kant af stald- og/eller husdyrgødningsopbevaringsanlæg (jf. tabel 3).

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Kirkebjerg 4	0	NY	315,4	252,3	404,1	Ja
 Hellinghøjvej 3	1	NY	685,1	753,7	1862,9	Ja
 Felsted Ejerslav, Felsted	0	NY	903,8	903,8	2853,2	Ja

Lugtberegninger i IT-ansøgningsskemaet viser, at alle lugtgeneafstandskravene overholdes.

På den baggrund vurderes der ikke at være problemer i forhold til lugt.

5.3.2 Støj fra anlæg og maskiner

Beskrivelse af støjkloder

Støjkloder fra landbrugsvirksomheden kan ifølge ansøger forekomme fra følgende kloder:

- Staldanlæg og ventilationsanlæg.
- Interne og eksterne transporter til og fra ejendommen (de interne transporter vil foregå med traktor).
- Ind- og udlevering af søer og smågrise (udlevering af grise kan ske på alle tider af døgnet).
- Omrøring af gylle i foråret og efteråret i forbindelse med udbringning af gylle (periodisk støj).
- Levering af foder f korn i siloerne syd for staldene.

Beskrivelse af driftsperioder

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid, som ansøger definerer som tidsrummet 06.00-18.00. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt levering og afhentning af grise.

Ventilationsanlægget, som overholder gældende krav til støjgrænser, vil være i drift døgnet rundt.

Beskrivelse af tiltag mod støj

Ventilationsanlægget vil være i konstant drift, men støjen herfra vil være lav. Der er installeret ventilatormotorer med et lavt støjniveau. Ventilationsanlægget serviceres og vedligeholdes, hvilket er medvirkende til, at støj herfra er minimal.

Levering af foder til fodersiloerne (S1-S5, jf. bilag 1) sker ved indblæsning ca. 2 gange pr. uge á 60 minutters varighed pr. gang. Indblæsning af foder sker kun i hverdagene imellem 07.00 til 18.00 og eventuelt lørdage i tidsrummet 07.00 til 14.00. Fodersiloerne er placeret på den sydvendte side af stald nr. 9. I forhold til de nærmeste nabobeboelser er der enten bygninger imellem støjkloden og nabobeboelsen eller en motorvej (Sønderborgmotorvejen) der ligger lidt syd for ejendommen.

Staldanlægget er et moderne anlæg og motorer fra fodringsanlæg, vakuumpumper, kompressorer m.m. er placeret indendørs, hvorfor støj herfra er minimal.

Det forventes ikke, at transporter vil give anledning til væsentlige støjgener, da der er relativt langt til nabobeboelser, og da der er gode til- og frakørselsveje til ejendommen.

Det forventes, at omkring 10-20 % af transporterne vil ligge uden for tidsrummet 07.00-18.00.

Alle generelle krav vedrørende støj fra ejendommen vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderer ansøger, at det ikke er nødvendigt med specielle tiltag for at sikre omboende mod støjgener. Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi.

5.3.3 Lys

Lysset i staldene vil primært være tændt i tidsrummet kl. 06.00 til 20.00.

Der er ingen kraftige udendørs lyskilder. Der sidder orienteringslys over indgangsdørene til staldene. Der er dermed ingen stærke generende lyskilder, som kan genere naboer.

5.3.4 Fluer og skadedyr

Generel beskrivelse af skadedyr

Generelt lægges der vægt på en hurtig og effektiv bekæmpelse af skadedyr ved konstatering af deres tilstedeværelse. Forekomst af skadedyr forebygges blandt andet ved daglig oprydning og fjernelse af gødning, halm og foderrester. Al bekæmpelse af skadedyr sker i henhold til retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

Beskrivelse af fluebekæmpelse

Der er ingen fluegener fra husdyrbruget.

I det omfang det er nødvendigt, vil der blive foretaget fluebekæmpelse i henhold til retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

Beskrivelse af rottebekæmpelse

Hvis der opstår problemer med rotter, vil bekæmpelse ske i henhold til retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

5.3.5 Støv

Der kan forekomme støvgener ved den daglige håndtering af foder m.m. Dette vurderes dog ikke at have en væsentlig påvirkning på naboerne dels på grund af staldanlæggets placering i forhold til naboerne, og dels på grund af den store afstand til nærmeste nabobeboelse.

5.3.6 Transport

Arbejdskørsel til og fra staldanlægget sker via Kirkebjerg. Der er fire ind- og udkørsler lige ved driftsbygningerne.

Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med husdyrgødning, levering og afhentning af svin og foder.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid 06.00-18.00, men der kan også være tidspunkter med øget trafik på og omkring ejendommen udenfor de anførte tidspunkter.

Eksempelvis vil der på dage med gyllekørsel være en øget trafik. Alle grænser for tilladelig støj i forbindelse med transporter til og fra ejendommen vil blive overholdt, og der vil kun i meget få tilfælde opstå gene fra transport. Reglerne for udkørsel af husdyrgødning vil blive overholdt.

En del af trafikken er begrænset til enkelte af årets dage.

På figur 2 nedenfor vises til- og frakørselsveje til staldanlægget.

Figur 2. Til- og frakørselsveje til ejendommen (rød signatur). Offentlig vej (gul signatur).

Nedenstående tabel 5 viser en oversigt over omfanget af transporter angivet af ansøger som retningsgivende.

Tabel 5. Transporter til og fra ejendommen.

Art	Antal transporter/år nudrift	Antal transporter/år ansøgt	Transporter pr. uge/måned ansøgt	Tidspunkt
Levering af polte	8	8	Hverdage	07.00-18.00
Afhentning af smågrise	52	52	Hverdage	07.00-18.00
Afhentning af slagtesøer	52	52	Hverdage	07.00-18.00
Afhentning af døde dyr	104	104	Hverdage	07.00-18.00
Levering af foder og korn	104	104	Hverdage	07.00-18.00
Gylleudbringning fra ejendommen (traktor)	75	75	Alle dage	00.00-24.00
Gylleudbringning fra ejendommen (lastbil)	200	200	Alle dage	00.00-24.00
Diverse transporter (brændstof, renovation m.m.)	12	12	Hverdage	07.00-18.00
I alt (gns.)	607	607		

Da der er tale om gode til- og frakørselsforhold, og da der samtidig er relativt langt til de nærmeste nabobeboelser, vurderes det, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentlige gener.

5.4 Vurdering af spildevand, husdyrgødning, affald og kemikalier

5.4.1 Spildevand

Spildevand fra ejendommen bortledes til gyllebeholder.

Tabel 6. Spildevand (art og mængder).

Art	Nudrift	Ansøgt drift	Bortledes til
Rengøringsvand m.m.	550 m ³ *	550 m ³ *	Gyllebeholder

* Vand til rengøring af stalde er inkluderet i normtalsberegning for gylleproduktion (jf., afsnit 5.4.2).

Spildevand fra rengøring og vaskeplads ledes til gyllebeholder og udbringes på markerne. Tagvand fra bygningerne ledes via dræn til Grønbæk.

5.4.2 Husdyrgødning

Gødningsproduktion og håndtering

Der produceres udelukkende svinegylle på ejendommen. Gyllen bliver opbevaret i tre eksisterende gyllebeholdere på hhv. 2.200 m³, 3.000 m³ og 4.000 m³.

I tabel 7 nedenfor er der en oversigt over ejendommens husdyrgødningsopbevaringsanlæg.

Tabel 7. Oversigt over ejendommens kapacitet til husdyrgødningsopbevaring.

Gyllebeholder (G1):	2.200 m ³
Gyllebeholder (G2):	3.000 m ³
Gyllebeholder (G3):	4.000 m ³
Fortank og gyllekanaler:	1.500 m ³
Opbevaringsanlæg i alt:	10.700 m³

I tabel 8 nedenfor er der lavet en opgørelse over den årlige produktion af husdyrgødning.

I henhold til § 6 i husdyrgødningsbekendtgørelsen skal husdyrbrug råde over opbevaringsanlæg for husdyrgødning med en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne om udbringningstidspunkter m.v. Den tilstrækkelige opbevaringskapacitet vil normalt svare til mindst 9 måneders tilførsel.

Tabel 8. Opgørelse af opbevaringsbehov og opbevaringskapacitet, jf. Landbrugets Byggeblade 95.03-03.

Dyretype	Staldtype	Antal	Gylle m ³ /år/dyr	Dybstrøelse m ³ /år/dyr	Gylle m ³ /år i alt
Polte/slagtesvin (80-120)	Gylle	800	0,331*		265
Søer (farestald)	Gylle	1.550	1,64	-	2.542
Søer (løbe- og drægtighedsstald)	Gylle	1.550	4,73	-	7.332
Gødningsproduktion i alt					10.139
Tilførsel fra andre ejendomme (gylle fra Tornhøjvej 26 og Kirkebjerg 2)					2.600
Fradrag for overdækning af gyllebeholder					0
Tilførsel af overfladevand fra vaskeplads					0
Gødningsproduktion inkl. overfladevand og fradrag for overdækning (i alt)*					12.739
Nødvendig opbevaringskapacitet til 9 måneder					9.554
Opbevaringskapacitet til rådighed					10.700
Opbevaringskapacitet på ejendommen (antal måneder)					10,1

* Der er regnet med fravigende vægtinterval.

På ovenstående baggrund vurderes det, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til den ansøgte produktion.

5.4.3 Affald og kemikalier

Døde dyr

Opbevaring og bortskaffelse af døde dyr sker i henhold til reglerne i bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr (BEK nr. 558 af 01/06 2011).

Døde dyr opbevares i en kølebrønd, der er placeret lidt nord for Kirkebjerg 3 ud til vejen.

Opbevaring af olie og kemikalier

Fyringsolie til opvarmning opbevares i en udendørs olietank på 1.200 l og en indendørs olietank på 5.000 l.

Der opbevares ikke dieselolie til køretøjer.

Der opbevares ikke spildolie, motorolie og kemikalier.

Pesticider

Der opbevares ikke pesticider på ejendommen.

Medicinrester og emballage

Medicinrester og medicinaffald opbevares utilgængeligt i lukkede beholdere.

Bortskaffelse af affald

Al affaldshåndtering sker i henhold til Aabenraa Kommunes affaldsregulativ.

- Fast affald og emballage afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør.
- Eventuelle medicinrester afleveres via indsamlingsordning.
- Døde dyr afhentes af DAKA.

Samlet vurdering af affald og kemikalier

Al affald og kemikalier håndteres på en forsvarlig måde, der betyder, der ikke er en væsentlig forureningsmæssig risiko med virksomhedens affaldshåndtering.

På den baggrund vurderes det, at der ikke er en risiko forbundet med virksomhedens affaldsproduktion og håndtering heraf.

5.5 Vurdering af ammoniakpåvirkning

5.5.1 Ammoniakfordampning fra stald og lager

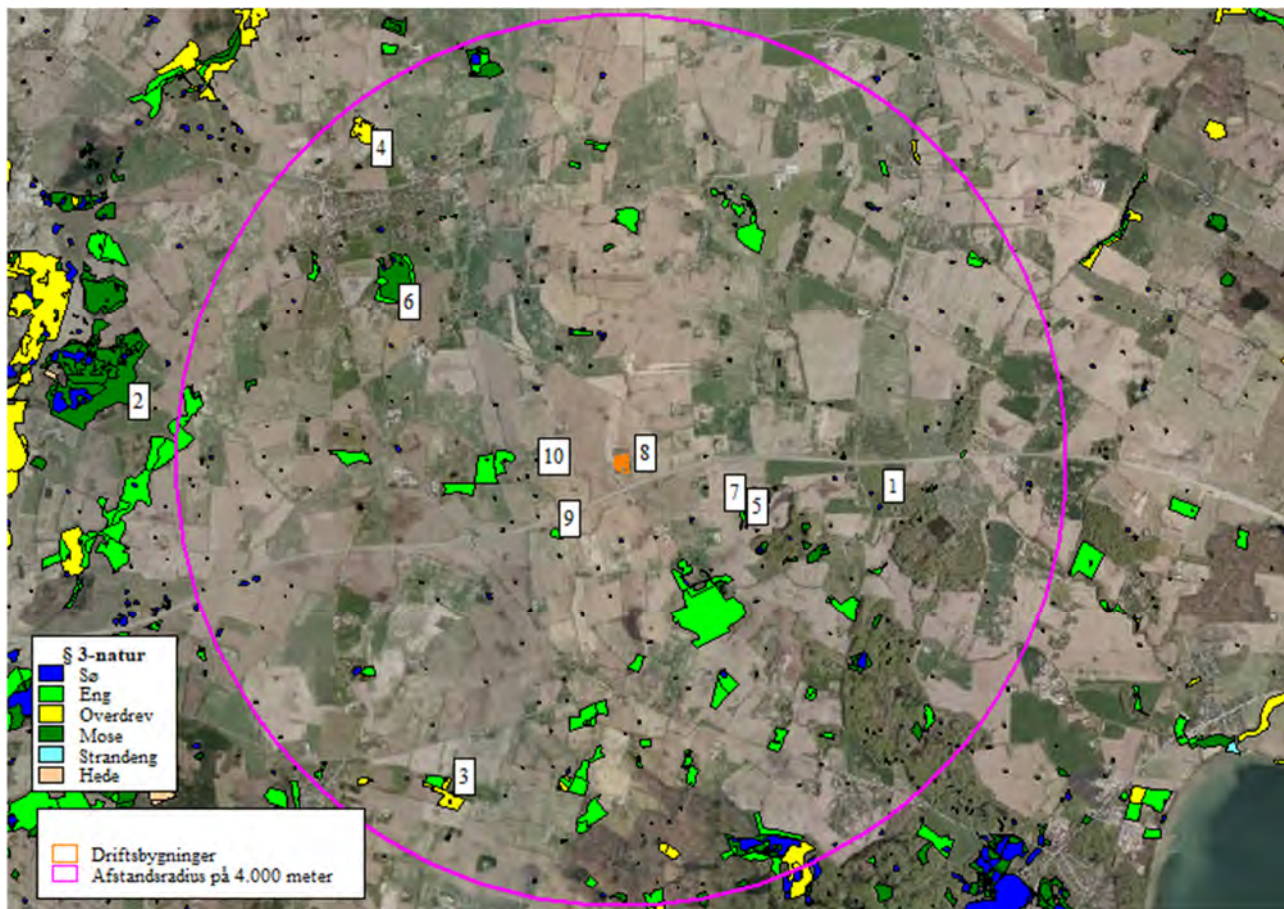
Miljøstyrelsens vejledende krav om anvendelse af bedste tilgængelige teknologi (BAT) til reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager er opfyldt (jf. afsnit 6 nedenfor).

Ifølge beregningerne i Miljøstyrelsens IT-ansøgningssystem er der følgende ammoniaktab fra anlægget (stalde samt opbevaringsanlæg til husdyrgødning) i ansøgt drift og nudriften:

	Ansøgt	Nudrift	8-års drift
Ammoniakfordampning	10.221 kg NH ₃ -N	10.182 kg NH ₃ -N	10.697 kg NH ₃ -N

5.5.2 Ammoniakafsætning i lokalområdet

På figur 3 nedenfor er der en oversigt over naturområder i lokalområdet.

Figur 3. Beskyttede naturområder i lokalområdet.

I de følgende afsnit beskrives de enkelte naturområder, og de beskyttelsesniveauer, der gælder for de respektive naturområder.

5.5.3 Ammoniakafsætning på naturområder

Ammoniakdepositionen på naturområderne i lokalområdet er vist i tabel 9 på næste side. Naturområdernes respektive numre på figur 3 modsvares af numrene i tabel 9.

Der er beregnet ammoniakdeposition på 10 naturområder.

Der er ikke beregnet ammoniakafsætning på samtlige naturområder, da det vil være for omfattende. Desuden er de særligt sårbare naturområder beliggende i en stor afstand til produktionsanlægget på Kirkebjerg 3.

De nærmest beliggende naturområder er vandhuller og engområder, der generelt har en høj tolerancetærskel for ammoniak.

Tabel 9. Oversigt over ammoniakdeposition på naturområder.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
Nr. 10. Vandhul	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,4	▼
Nr. 9. Eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,2	▼
Nr. 8. Vandhul	Kategori 3	Ansøger	0	V	-0,2	0,3	10,9	▼
Nr. 7. Skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,6	▼
Nr. 6. Mose	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2	▼
Nr. 5. Mose	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,5	▼
Nr. 4. Overdrev >2,5 ha	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Nr. 3. Overdrev >2,5 ha	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Nr. 2. Skovbevokset tørvemose (Natura 2000)	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0	▼
Nr. 1. Bøgeskov på muldbund (Natura2000)	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2	▼

5.5.4 Internationale naturbeskyttelsesområder

Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde (Natura2000) er "Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov".

Natura2000-området ligger ca. 2,1 km sydøst for produktionsanlægget på Kirkebjerg 3.

5.5.5 Kategori 1 og 2 naturområder

Kategori 1

Kategori 1-natur er de ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger indenfor internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000), og som samtidig indgår i udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000-område. Naturtyperne fremgår af den kortlægning Naturstyrelsen har foretaget i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Ammoniakdepositionen på kategori 1-naturområder må totalt set maksimalt være 0,7 kg NH₃-N/ha/år fra det ansøgte husdyrbrug (dog 0,4 og 0,2 kg NH₃-N/ha/år, hvis der findes 1 hhv. mere end 1 husdyrbrug i nærheden).

De nærmeste potentielle naturområder, der kan være omfattet af kategori 1 natur, vurderes at være et skovområde "Bøgeskov på muld" (Natura 2000) (naturområde 1) og en "Skovbevokset tørvemose" (Natura 2000) (naturområde 2). De to naturområder ligger hhv. ca. 2,5 km sydøst for produktionsanlægget og 4 km vest for produktionsanlægget.

Der er ingen kategori 1 naturområder, der modtager en totaldeposition på mere end 0,2 kg NH₃-N/ha/år.

Der er ikke regnet med kumulativ effekt fra andre husdyrbrug i lokalområdet, da totaldepositionen ikke er mere end 0,2 kg NH₃-N/ha/år.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af kategori 1 naturområder.

Kategori 2

Kategori 2-natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Det drejer sig om:

- højmoser
- lobeliesøer
- heder der er større end 10 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3
- overdrev der er større end 2,5 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Ammoniakdepositionen på kategori 2-naturområder må totalt set maksimalt være 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

De nærmeste kategori 1 naturområder vurderes at være et overdrevsområde > 2,5 ha 3 km syd for produktionsanlægget (naturområde 3) og et overdrevsområde ca. 3,3 km nordvest for produktionsanlægget (naturområde 4). De to naturområder ligger hhv. ca. 2,5 km sydøst for produktionsanlægget og 4 km vest for produktionsanlægget.

Der er ingen kategori 2 naturområder, der modtager en totaldeposition på mere end 0,0 kg NH₃-N/ha/år.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af kategori 2 naturområder.

5.5.6 Kategori 3-naturområder

Kategori 3-naturområder er ammoniakfølsomme naturområder, som ikke er kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er hede, mose eller overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, eller som er ammoniakfølsom skov.

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniak vurderes merbelastninger på indtil 1,0 kg NH₃-N/ha/år ikke at have væsentlige negative konsekvenser for kategori 3-natur.

Der ligger flere kategori 3 naturområder i lokalområdet. De nærmeste kategori 3-naturområder er to moseområder, der ligger hhv. ligger ca. 1,3 km sydøst for staldanlægget og ca. 2,4 km nordvest for staldanlægget.

Moseområderne modtager en merbelastning på 0,0 kg NH₃-N/ha/år.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af kategori 3-naturområder.

5.5.7 Øvrige naturområder

Udover kategori 1, 2 og 3 naturområder ligger der flere § 3-beskyttede vandhuller og engområder i lokalområdet. Disse naturområder er ikke omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer for ammoniakdeposition.

Da der er tale om § 3-beskyttede naturområder, skal det vurderes, om der er risiko for en væsentlig tilstandsændring af de pågældende naturområder som følge af den planlagte ændring af husdyrproduktionen.

Der er ingen af disse naturområder der modtager en merbelastning på mere end 0,3 kg NH₃-N/ha/år.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af de konkrete vandhuller.

5.5.8 Samlet konklusion naturområder

Der er ingen kategori 1 og 2 naturområder, der modtager en total ammoniakdeposition på mere end hhv. 0,2 kg NH₃-N/ha/år og 0,0 kg NH₃-N/ha/år

Der er ingen kategori 3 naturområde, der modtager en merdeposition på mere end 0,0 kg NH₃-N/ha/år.

Af øvrige naturområder, der hverken er kategori 1, 2 eller 3 naturområder, er der ingen naturområder, der modtager en merbelastning på mere end 0,3 kg NH₃-N/ha/år.

På ovenstående baggrund vurderes det, at den ansøgte udvidelse af husdyrproduktionen ikke vil medføre en tilstandsændring af sårbare naturområder.

6 BAT-REDEGØRELSE

6.1 BAT i relation til Management

Den daglige drift søges tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således at anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.

Der er stor bevågenhed omkring minimering af forbruget af ressourcer som strøm, varme, brændstof og næringsstoffer. Herudover fokuseres på reduceret ammoniakfordampning fra stalde og gødningslagre. Dette søges bl.a. opnået ved hyppig renholdelse af overflader.

Endvidere fokuseres på færrest mulige lugt- og fluegener for omgivelserne. Dette søges opnået ved renholdelse af overflader som nævnt ovenfor og fluebekæmpelse i det omfang det er nødvendigt. Fluebekæmpelse sker efter retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

Der foretages daglige tjek og løbende service på produktionsanlægget. Såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget, som udføres af kompetent personale.

Overbrusning og rengøring

Der anvendes overbrusning i alle staldafsnit. Overbrusningen benyttes efter forskriften i lov om indendørs hold af grise. I staldene bliver overbrusningen brugt til at styre dyrenes gødeadfærd, og til nedkøling af dyrene i varme perioder. Desuden reducerer overbrusning støv i staldluften.

Der er stor opmærksomhed på at renholde stalde og omkringliggende arealer. Herved mindskes risikoen for uhygiejniske forhold.

6.2 BAT i relation til ammoniak

I henhold til § 25 stk. 1 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal husdyrbruget på Kirkebjerg 3 reducere ammoniakemissionen til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi (BAT). Kravet beregnes i henhold til BAT-emissionsfaktorerne i bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Ved at anvende de fastlagte BAT-emissionsfaktorer for hvert enkelt staldafsnit er det beregnet, at husdyrbruget på Kirkebjerg 3 har et BAT-niveau for ammoniakemission på 10.223 kg NH₃-N/år. Beregningerne fremgår af IT-ansøgningsskema 213.973.

For at opfylde BAT-emissionsniveauet anvendes der følgende teknologier:

- BAT-krav er opfyldt med de eksisterende staldsystemer i de eksisterende stalde.
- Staldsystemet i de to nye klimastalde er BAT.

Ved valg af ovenstående teknologi reduceres ammoniakfordampningen fra stalde og opbevaringsanlæg til 10.221 kg NH₃-N/år. Miljøstyrelsens vejledende BAT-emissionsniveau er overholdt. Der er dermed truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra det samlede staldanlæg ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

6.3 BAT i relation til foder

Bedste tilgængelige foderteknologi

Der udarbejdes E-kontrol, hvor foderblandingerne optimeres så tildelingen af N og P tilpasses dyrenes behov. Der er således et stort fokus på, at husdyrgødningens indhold af næringsstoffer minimeres. I øvrigt tilrettelægges fodringen, så mængden af foderrester minimeres.

Foderet tilsættes fytase der betyder, at en større andel af P i foderet gøres tilgængeligt i grisenes fordøjelsessystem. Dermed udnyttes en større andel af fosforet i foderet, og der sker en mindre udskillelse af P i husdyrgødningen.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF-dokumentet), der vedrører intensiv svineproduktion, er det BAT at anvende fytase i foderet og anvende fasefodring.

6.4 BAT i relation til energi og vand

6.4.1 BAT på energibesparende foranstaltninger

Udendørsbelysning er kun tændt i forbindelse med daglige arbejdsgange, hvis dagslyset ikke er tilstrækkeligt. Der anvendes lavenergipærer overalt, hvor dette er muligt. Der overvejes løbende muligheder for at reducere forbruget vha. automatiske foranstaltninger.

Ventilationsanlægget rengøres i hvert staldafsnit, når der foretages vask af staldafsnittet efter hvert hold grise. Herved sikres det, at ventilationsanlægget altid holdes rent, således at der ikke ophobes støv og skidt i ventilationsanlægget. Herved sikres det, at ventilationsanlægget altid fungerer optimalt.

Logistikken i forbindelse med udtagning af foder er planlagt, så arbejdet giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Tilsvarende planlægges transporter med husdyrgødning at være så effektive og energibesparende som muligt.

Der foretages en årlig aflæsning af elforbruget i forbindelse med årsregnskabet. Den væsentligste begrundelse for at følge med i elforbruget er at kunne optimere virksomhedens forbrug heraf. Virksomhedens elforbrug er konstant henover året, der er ingen sæsonbetonede produktionsmæssige variationer. Derfor er det tilstrækkeligt at foretage en enkelt årlig aflæsning.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF-dokumentet), der vedrører intensiv svineproduktion, er det BAT at aflæse elforbruget – uden nærmere angivelse af hyppighed for aflæsning. Derfor vurderes det, at det er BAT at aflæse elforbruget en gang årligt.

6.4.2 BAT på vandbesparende foranstaltninger

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnlige med henblik på at undgå spild. Vandforbruget minimeres ved, at der bruges drikkepipler/drikkekar. Dermed er vandspildet minimalt, og der anvendes praktisk taget kun det drikkevand, som grisene tapper.

I forbindelse med den daglige rytme og gennemgang i staldene, reduceres risikoen for, at et eventuelt brud på drikkevandssystemet resulterer i et længerevarende spild af vand.

Eventuelle lækager identificeres og små reparationer udføres hurtigst mulig. Service tilkaldes, hvis der er behov for det.

Når der skal vaskes stalde, foretages en iblødsætning, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere. Iblødsætningen og anvendelsen af højtryksrensere er med til at reducere vandforbruget i forbindelse med vask.

Ifølge BREF-dokumentet, anvendes der således BAT (brug af højtryksrensere og drikkepipler over fodertrug).

Der foretages en årlig aflæsning af vandforbruget i forbindelse med årsregnskabet. Den væsentligste begrundelse for at følge med i vandforbruget er at kunne optimere virksomhedens forbrug heraf. Virksomhedens vandforbrug er konstant henover året, der er

ingen større sæsonbetonede produktionsmæssige variationer. Derfor er det tilstrækkeligt at foretage en enkelt årlig aflæsning.

Ifølge BREF-dokumentet, er det BAT at aflæse vandforbruget – uden nærmere angivelse af hyppighed for aflæsning. Derfor vurderes det, at det er BAT at aflæse vandforbruget en gang årligt.

6.4.3 BAT miljøledelse

Der udarbejdes et miljøledelsessystem, hvor der er opstillet en handlingsplan, hvor der arbejdes med indsatser indenfor et eller flere af følgende indsatsområder:

- Råvarer (foder, effektivitet)
- Vand (forbrug)
- Energi (forbrug)

Miljøledelsessystemet implementeres som et led i opfyldelse af EU's BAT-konklusion om miljøledelse, der blev offentliggjort i EU-tidende den 21. februar 2017.

7 UHELD OG RISICI

7.1 Driftsforstyrrelser og uheld

Af mulige driftsforstyrrelser og uheld kan nævnes:

- Uheld med væltet gylletransport vil kunne foranledige forurening.

Med henvisning til ovennævnte følger her en beskrivelse af foranstaltninger, der er truffet for at imødegå de nævnte uheld:

- Såfremt der skulle ske uheld ved afhentning af gylle, ringes der til alarmcentralen og kommunens miljøvagt kontaktes.
- Al gylle afhentes med gyllevogn med sugepumpe.

Hvis der skulle ske uheld, kontaktes miljøvagten, og der vælges de bedste oprydning- og forebyggelsesforanstaltninger, således at gene og risiko bliver mindst mulig (gyllespild kan f.eks. opdæmmes med halmballer, jord og lign.). Alle medarbejdere er instrueret i at kontakte kommunens miljøvagt eller ringe 112 ved uheld.

8 EGENKONTROL

Bedriftens egenkontrol består primært af det lovpligtige gødningsregnskab, produktionsopgørelser og driftsregnskab samt egne løbende registreringer. Ansøger aflæser og registrerer forbrug af vand og el en gang årligt i forbindelse med årsregnskabet. Virksomhedens el- og vandforbrug er konstant henover året, der er ingen større sæsonbetonede produktionsmæssige variationer. De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld. Der henvises i øvrigt til afsnit 6.1 vedr. "Management".

9 SAMLET VURDERING

Vedrørende ansøgningskrav jf. § 4 i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen):

Stk. 5. Ved udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten skal ansøger tage hensyn til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger foretaget i henhold til anden lovgivning.

Stk. 6. De oplysninger, som ansøger skal give efter bilag 1, pkt. D, skal på en passende måde påvise, beskrive og vurdere det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,*
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,*
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,*
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,*
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og*
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.*

I bilag 1 under afsnit D. Miljøkonsekvensrapport står følgende:

Kravene i pkt. B og D, jf. § 4, fastlægger samlet de oplysninger, som ansøgeren skal fremlægge i miljøkonsekvensvurderingsrapporten under hensyntagen til projektets særlige karakteristika, herunder dets placering og tekniske kapacitet samt forventede indvirkning på miljøet. Kravene tager udgangspunkt i de særlige karakteristika, som gør sig gældende for husdyrbrug og for det miljø, som kan forventes at blive berørt, og er integreret i det digitale selvbetjeningsystem www.husdyrgodkendelse.dk.

Konklusion af miljøkonsekvensrapport for Kirkebjerg 3

I den konkrete sag vurderes der ikke at være forhold vedrørende anden lovgivning, der skal tages hensyn til.

Med hensyn til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §4 stk. 6 er der følgende konklusioner:

Befolkningens og menneskers sundhed

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3 om vurdering af gener i lokalområdet, er det vurderet, at det konkrete projekt ikke medfører væsentlige påvirkninger med lugt, støj, støv m.m.

Det vurderes endvidere at en svineproduktion som den ansøgte hverken direkte eller indirekte har påvirkning på befolkningens eller menneskers sundhed.

Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.5 om vurdering af ammoniakpåvirkning, er det vurderet, at det konkrete projekt hverken i sig selv eller i kumulation med andre husdyrbrug i lokalområdet medfører væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af naturområder.

Da bilag IV-arters yngle- og rasteområder er direkte eller indirekte afhængige af, at der ikke sker væsentlige tilstandsændringer af naturområder, vurderes det, at der ikke sker væsentlige påvirkninger af bilag IV-arters yngle- og rastområder.

Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 6 er der vurderet på anvendelse af BAT. Det vurderes, at der anvendes BAT i tilstrækkeligt omfang på ressourceforbrug. Der er dermed redegjort for, at det konkrete projekt reducerer forbruget af energi mest muligt, hvilket alt andet lige betyder et mindre klimaaftryk fra husdyrbruget.

Endvidere er alle stalde, gødningskanaler, gyllerør, forbeholdere og gyllebeholdere udført af tætte materialer i henhold til gældende forskrifter på området (landbrugets byggeblade).

Der er ingen skadelige emissioner fra stoffer, der kan være giftige for omgivelserne. Som nævnt har ammoniakemissionen ingen væsentlige virkninger på naturområder i omgivelserne.

Desuden er der i miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3.1 redegjort for, at alle lugtgenekriterier er overholdt.

På den baggrund vurderes det, at det konkrete projekt ikke medfører direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer, jordbund, vand, luft eller klima.

Materielle goder, kulturarv og landskabet

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.1.1., 5.2, 5.3 og 5.5 er det vurderet, at det konkrete projekt ikke medfører væsentlige påvirkninger af landskabet. Desuden er alle afstandskrav overholdt, og der er ingen væsentlige påvirkninger af kulturarv og materielle goder.

Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

Det vurderes, at der ikke er væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af et samspil imellem de enkelte faktorer under punkterne 1-4.

Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

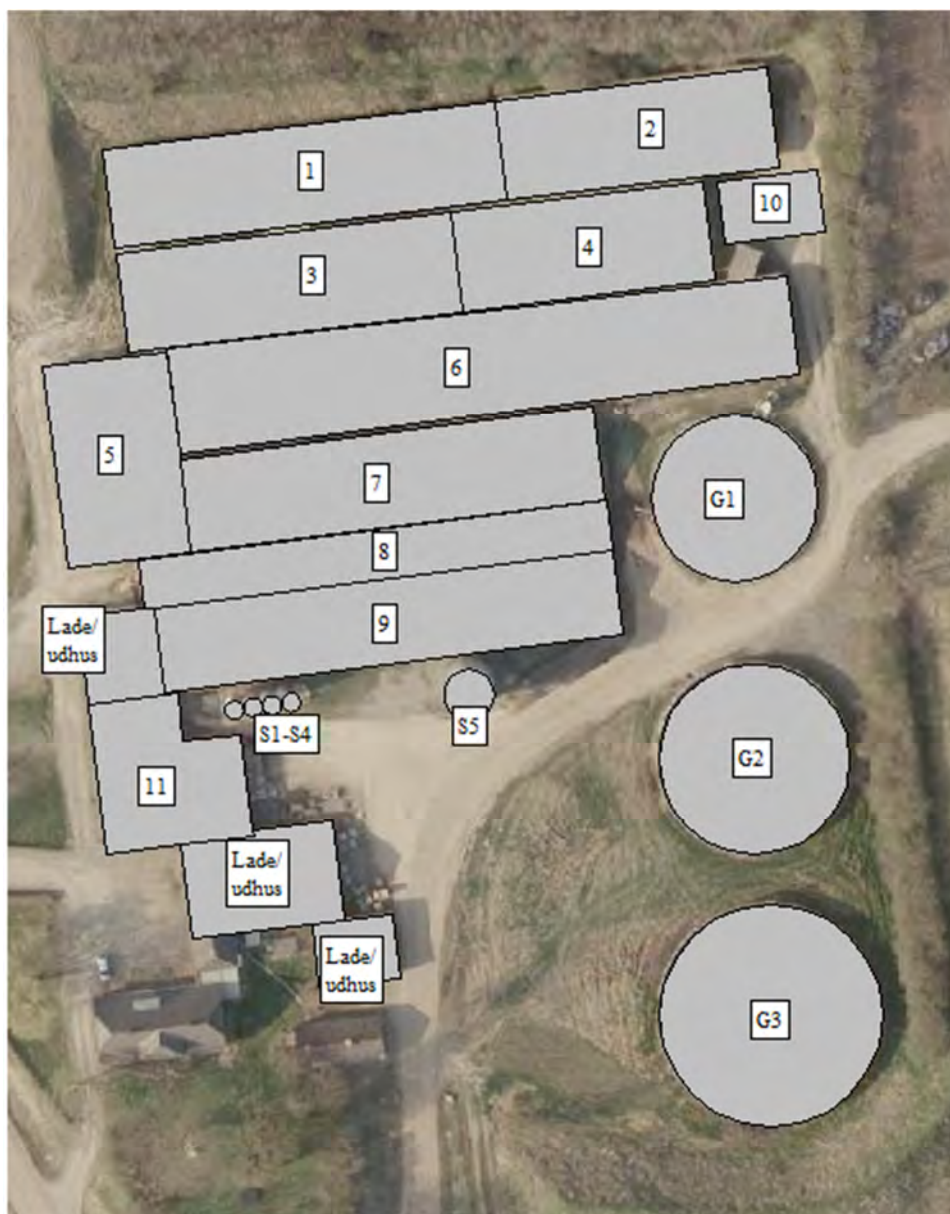
I miljøkonsekvensrapportens afsnit 7, er der redegjort for eventuelle uheld og risici. Det er vurderet, at den største risiko for ulykker eller katastrofer er gylleudslip.

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 7 er der redegjort for de foranstaltninger, der skal minimere eventuelle uheld, og hvordan der skal reageres, hvis et uheld skulle opstå.

På den baggrund vurderes det, at sårbarheden i forhold til punkterne 1-5 er tilgodeset i tilstrækkeligt omfang.

Det vurderes således, at der ikke er væsentlige risici i forbindelse med ulykker og katastrofer.

BILAG 1 - OVERSIGT OVER ANLÆGGET

Figur B1. Plantegning og oversigtskort.

Tabel B1. Oversigt over ejendommens anlæg i relation til figur B1.

Nr.	Anlæg	Produktionsareal/produktion	Beskrivelse
1	Drægtighedsstald	771 m ² Drægtighedsbokse (ingen ændringer)	Del. spalter (25-50 % fast gulv)
2	Løbestald	663 m ² løbestald (bokse) (ingen ændringer)	Fuldspalter
3	Farestald	873 m ² kassestier (ingen ændringer)	Fuldspalter
4	Drægtighedsstald	416 m ² løsgående (ingen ændringer)	Del. spalter (25-50 % fast gulv)
5	Drægtighedsstald	448 m ² løsgående (ingen ændringer)	Del. spalter (25-50 % fast gulv)
6	Farestald	1.364 m ² kassestier (ingen ændringer)	Fuldspalter
7	Drægtighedsstald	866 m ² løsgående (ingen ændringer)	Del. spalter (25-50 % fast gulv)

8	Poltestald	468 m ² poltestier (ingen ændringer)	Fulldrænet gulv
9	Drægtighedsstald	916 m ² løsgående (ingen ændringer)	Del. spalter (25-50 % fast gulv)
10	Klimastalde	161 m ² klimastier (nyt staldafsnit)	Del. spalter (25-50 % fast gulv)
11	Drægtighedsstald	Tages ud af drift	
G1	Gyllebeholder	549 m ² (overfladeareal) (ingen ændringer)	2.200 m ³ (flydelag)
G2	Gyllebeholder	727 m ² (overfladeareal) (ingen ændringer)	3.000 m ³ (flydelag)
G3	Gyllebeholder	975 m ² (overfladeareal) (ingen ændringer)	4.000 m ³ (flydelag)
S1-S4	Fodersiloer		
S5	Kornsilo		